Jaarverslag 2025
Stichting Bloembollenonderzoek

Voor een bloembollensector met toekomst!

SBO
Stichting
Bloembollenonderzoek

Voorwoord

1
Onderzoek en Innovatie

2
De Stichting Bloembollenonderzoek

3
Financiën

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2025 van de Stichting Bloembollenonderzoek. In een sector die voortdurend in beweging is, blijft investeren in kennis en innovatie noodzakelijk om ondernemersperspectief te behouden en voorbereid te zijn op de uitdagingen van morgen. Dit verslag laat zien hoe in het afgelopen jaar verder is gebouwd aan de uitvoering van een krachtig en doelgericht onderzoeksprogramma voor de Nederlandse bloembollensector.

Inhoudelijk was 2025 een productief jaar. Nieuwe onderzoeksprojecten gingen van start op thema's die direct raken aan de dagelijkse bedrijfsvoering van telers. Door samen te werken met de overheid en partners binnen en buiten de sector kon geïnvesteerd worden in grotere publiek-private projecten zoals "Schone Bol, Schone Grond". Hierdoor was er het afgelopen jaar bijna 5 keer zoveel budget voor onderzoek beschikbaar. Elke euro die door telers werd ingezet werd daarmee maximaal benut. Dankzij de gezamenlijke aanpak was het mogelijk om onderzoek uit te voeren dat voor individuele bedrijven vaak buiten bereik zou liggen.

Het afgelopen jaar stond ook in het teken van verdere professionalisering van de SBO organisatie. Zo is gestart is met het opstellen van een strategische onderzoeksagenda richting 2035. Hiermee kijkt het bestuur vooruit om zo antwoord te kunnen geven op de vraag welk onderzoek nu nodig is om ook in de toekomst bloembollen succesvol en verantwoord te kunnen telen. De agenda wordt in 2026 vastgesteld en geeft dan richting geven aan de keuzes van de komende jaren.

De stichting zette belangrijke stappen op het gebied van communicatie en samenwerking binnen én buiten de sector. Het bereik van de nieuwsbrief groeide, de projectendatabase op de website werd uitgebreid en via bijeenkomsten, open dagen en via de vakmedia zijn onderzoeksresultaten actief gedeeld met telers en andere betrokkenen. Daarmee wordt het onderzoek steeds zichtbaarder en beter toegankelijk voor de praktijk. Uiteindelijk heeft onderzoek heeft pas echt waarde wanneer resultaten landen op het erf en in de praktijk het verschil maken.

Tot slot: De kracht van onze sector ligt in samenwerking. Samen investeren wij in kennis. Samen werken wij aan oplossingen. Samen bouwen wij aan een bloembollensector met toekomst.

Prisca Kleijn
Directeur Stichting Bloembollenonderzoek

SBO
Stichting
Bloembollenonderzoek

Voorwoord

1
Onderzoek en Innovatie

2
De Stichting Bloembollenonderzoek

3
Financiën

1
Onderzoek en Innovatie

Voorwoord

1
Onderzoek en Innovatie

2
De Stichting Bloembollenonderzoek

3
Financiën

1 | Onderzoek en Innovatie

Programmering onderzoek
Aan de keuze voor, en het financieren van, nieuwe onderzoeken gaat een zorgvuldig proces vooraf. Via de productgroepen van de KAVB zijn in 2025 een groot aantal wensen en ideeën voor onderzoek ontvangen. Ook onderzoeksinstellingen zijn gevraagd naar ideeën voor nieuw onderzoek. Op basis van de ontvangen reacties kon SBO in overleg met de KAVB-productgroepen de onderzoeksprioriteiten vaststellen en hierover in gesprek gaan met de onderzoeksinstellingen. Als resultaat hiervan besloot de Programmaraad van SBO in december om het nieuwe PPS voorstel “Schone Bol, Schone grond” te financieren. Ook is het gelukt om het consortium en de financiering van de PPS “Vitale teelt hyacint: The missing link” rond te krijgen zodat deze in 2025 alsnog kon worden gestart met een nieuwe afgeslankte opzet en bijbehorende financiering.

Gestarte projecten 2025
In 2024 en 2025 keurde de Programmaraad 9 nieuwe onderzoeksprojecten goed die in 2025 van start konden gaan. Aan deze goedkeuring ging een uitgebreide advies- en consultatieronde vooraf. Alle projectvoorstellen zijn toegelicht en besproken in de relevante KAVB-productgroepen en/of het Milieuplatform en zijn door hen van een advies voorzien voor de Programmaraad.

Twee nieuw onderzoeken betroffen een zogenaamde Publiek Private Samenwerking (PPS) die onder de vlag van de Topsector Tuinbouw & Uitgangsmateriaal wordt uitgevoerd. Binnen dit onderzoek werkt de Stichting Bloembollenonderzoek samen met de overheid en andere partijen binnen en buiten de bollensector. Het gaat om de volgende projecten:

- PPS “Schone Bol, Schone Grond”
- PPS “Vitale teelt Hyacint: The missing link”

Daarnaast werden ook een aantal projecten gehonoreerd die worden uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van stichting Bloembollenonderzoek zelf en/of de stichting Regionaal Onderzoek Lelieteelt in Noord- en Oost Nederland (ROL). Dit betrof de volgende projecten:

- Onkruidbeheersing Lelie middels afdekking
- Versnelling onderzoek Tulpengalmijt
- Pilot Biodiversiteitsmonitor
- Milieukwaliteitsnorm herbiciden

Voorwoord

1
Onderzoek en Innovatie

2
De Stichting Bloembollenonderzoek

3
Financiën

Naast het financieren van onderzoek heeft SBO in 2025 ook geld beschikbaar gesteld voor het verspreiden van nieuwe kennis onder bollentelers. Eén van deze projecten betrof een Kennis op maat (KOM) project. Deze regeling is een initiatief van de topsector Tuinbouw & Uitgangsmaterialen met als doel om bestaande wetenschappelijke kennis direct toepasbaar te maken voor bedrijven. De volgende projecten werden gefinancierd:

- Kom aanvraag Systeemsprong in de bloembollensector
- Praktijkleernetwerk Flevoland
- Ontsluiting kennis via Crkls

Op het project “Ontsluiting kennis via Crkls” na, zijn alle goedgekeurde projecten daadwerkelijk in 2025 gestart. De investering door SBO in bovenstaande projecten bedraagt in totaal ruim 0,55 miljoen euro. De projecten vertegenwoordigen een totale waarde van zo’n 2,6 miljoen euro. Door bijdragen vanuit de overheid en het bedrijfsleven is er daarmee bijna 5 keer zoveel budget voor onderzoek beschikbaar dan alleen vanuit de inleg van de bloembollentelers.

Nieuwe onderzoeksprojecten

In 2025 heeft de Programmaraad van SBO 3 nieuwe onderzoeksprojecten goedgekeurd die in 2026 van start gaan. Van deze nieuwe projecten zijn twee projecten meerjarige Publiek Private Samenwerkingen. De totale investering door SBO in deze nieuwe projecten bedraagt in totaal ruim 0,3 miljoen euro. De projecten vertegenwoordigen een totale waarde van ruim 4 miljoen euro dankzij bijdragen vanuit het bedrijfsleven uit de bollensector, andere sectoren en de overheid. Het gaat om de volgende projecten:

- PPS “Bloembollen: delen is vermenigvuldigen”
- PPS “Akkerbouw op klei”
- Bodemscheurkalender

Voorwoord

1 Onderzoek en Innovatie

2 De Stichting Bloembollenonderzoek

3 Financiën

Uiteraard dient voor de start van de onderzoeken commitment te zijn over de toezegging van financiering door andere partners en de overheid. Alle projecten sluiten aan op de wensen van de bollentelers en dragen bij aan een toekomstbestendige bloembollenteelt.

Strategische agenda Stichting Bloembollenonderzoek

Het afgelopen jaar is SBO gestart met het opstellen van een strategische onderzoeksagenda. Met het programma "Onderzoek en Innovatie Bloembollen 2022–2027" heeft de bollensector eerder de basis gelegd voor een stevig onderzoeksprogramma waarmee uitdagingen in de bollenteelt worden aangepakt en de ambities van de sector kunnen worden gerealiseerd. Nu het einde van dit programma nadert wil het SBO bestuur vooruitkijken naar de toekomst: welke uitdagingen liggen er in 2035 voor de bloembollensector? Vandaar dat in 2025 gesprekken hierover zijn gevoerd binnen het bestuur en de programmaraad van SBO en met kwekers, sectororganisaties en onderzoeksinstellingen. Op basis van deze gesprekken formuleert SBO antwoord op de vraag aan welke thema's en onderzoeksprojecten nu gewerkt moet gaan worden om in de toekomst bollen te kunnen blijven telen. In de agenda zet het bestuur een stip op de horizon en geeft zij richting aan het onderzoeksprogramma voor de periode 2026–2035. De agenda wordt in 2026 vastgesteld waarna het ook de basis kan vormen voor de aanvraag van een verlenging van de algemeen verbindend verklaring in 2027.

Samenwerking

De Stichting Bloembollenonderzoek vindt het belangrijk om samen met bedrijven en organisaties in de sector ontwikkelingen op onderzoeksgebied te bespreken en zo samen te werken aan onderzoeksprojecten op basis van een gedeelde strategie. Door op deze manier samen te werken kunnen krachten worden gebundeld en wordt versnippering van financiering tegengegaan. In 2025 is SBO daarom in gesprek gegaan met organisaties in de bollensector (o.a. Greenports Duin- en Bollenstreek & Noord Holland Noord, de Keukenhof en de KAVB). Doel van het gesprek was om meer inzicht te krijgen in de lopende activiteiten, het versterken van de lopende initiatieven en het voorkomen van dubbel werk. Afgesproken is om dit overleg te continueren met de intentie om twee keer per jaar bijeen te komen.

In 2025 heeft Wageningen University & Research (WUR) het project "Route en Kansenkaart Duurzame Weerbare Bollenteelt" uitgevoerd in opdracht van TKI Tuinbouw & Uitgansmaterialen. Aanleiding hiervoor is de wens van de bloembollensector om de milieu-impact van de teelt drastisch te verminderen. Om dit doel te bereiken, is een integrale aanpak nodig die kennisontwikkeling, innovatie, implementatie en kennisdeling samenbrengt. De ontwikkelde Route en kansenkaart kan hierbij een belangrijk hulpmiddel zijn. SBO heeft als partner binnen dit project actief bijgedragen aan de totstandkoming ervan. De resultaten ervan worden verwerkt in de strategische onderzoeksagenda van SBO waarmee in 2025 een aanvang is gemaakt.
Naast de Stichting Bloembollenonderzoek zijn ook de BO-Akkerbouw en Stichting Kennis in je Kas actief op onderzoeksgebied in respectievelijk de akkerbouw en de glastuinbouw. Met beide organisaties wordt nauw samengewerkt binnen zowel onderzoeksprojecten als op organisatorisch vlak. Onderzoeksresultaten die gefinancierd zijn door de akkerbouw en de glastuinbouw zijn regelmatig ook relevant voor bollentelers en broeiers.
Op deze wijze versterken de organisaties elkaar en de onderliggende sectoren. Concreet resultaat van deze samenwerking was in 2025 de totstandkoming van de PPS Akkerbouw op Klei met daarin meegenomen een rotatie met het gewas tulp.

5x
meer budget

SBO investeerde in 2025 ruim 0,55 miljoen euro in vijf nieuwe onderzoeksprojecten. Door bijdragen vanuit de overheid en het bedrijfsleven is de totale waarde vijf keer zo groot en kon voor € 2,6 miljoen aan onderzoek worden uitgevoerd.

Voorwoord

1
Onderzoek en Innovatie

2
De Stichting Bloembollenonderzoek

3
Financiën

2
De Stichting Bloembollenonderzoek

Voorwoord

1 Onderzoek en Innovatie

2 De Stichting Bloembollenonderzoek

3 Financiën

2 | De Stichting Bloembollenonderzoek

Organisatie en doel stichting

Na een uitgebreide periode van voorbereiding werd op 23 augustus 2022 de Stichting Bloembollenonderzoek (SBO) opgericht. Met de komst van deze stichting heeft de bloembollensector een eigen organisatie voor onderzoek en innovatie. De stichting is verantwoordelijk is voor de uitvoering van het Programma "Onderzoek en Innovatie Bloembollen", de coördinatie van het onderzoek en het beheer van de financiën.

Met het Programma "Onderzoek en Innovatie Bloembollen" legt de sector de basis voor een stevig onderzoeksprogramma waarmee uitdagingen in de bollenteelt kunnen worden aangepakt en de ambities van de sector kunnen worden uitgevoerd. Het gaat hierbij om onderzoek naar gewas- en keten overschrijdende thema's als plantgezondheid, water en bodem. Het programma wordt gefinancierd door alle bloembollenteelt bedrijven die via een verbindend verklaring hieraan meebetalen.

Bestuur en Programmaraad

Het bestuur van de Stichting Bloembollenonderzoek is eindverantwoordelijk voor de uitvoering van het programma, draagt zorg voor de aansturing van de organisatie en heeft het laatste woord als het gaat om zaken als de begroting, de jaarrekening en de vaststelling van de areaalbijdrage. Het bestuur bestond in 2025 uit Hester Maij (voorzitter), Prisca Kleijn (secretaris/directeur), Jan-Karel Apeldoorn (bestuurslid), Maarten Oijevaar (bestuurslid) en André Hoogendijk (adviseur bestuur).

Naast het bestuur kent de stichting ook een programmaraad. In deze raad hebben telers zitting namens een productgroep (tulp, lelie, hyacint, narcis, dahlia, iris, zantedeschia, gladiool en bijzondere bolgewassen) en het MilieuPlatform. De programmaraad besluit over de inhoud en financiering van het onderzoeksprogramma en de onderliggende projecten op zwaarwegend advies van o.a. de productgroepen van de KAVB en het MilieuPlatform. De Programmaraad kwam in 2025 twee keer bij elkaar, in maart en in november. Door voor deze twee momenten te kiezen wordt aangesloten bij het traject voor de aanvraag van Publiek Private Samenwerkingen die onder de vlag van de Topsector Tuinbouw & Uitgangsmateriaal worden uitgevoerd. Tevens wordt zo optimaal rekening gehouden met het vergaderschema van de adviesgroepen en het plantmoment (voorjaar / najaar) van bloembollen.

Werkorganisatie

Het kantoor van de Stichting Bloembollenonderzoek is in oktober 2025 verhuisd van Hillegom naar Zoetermeer en is nu gevestigd in het Hortiversum, Louis Pasteurlaan 6, 2719 EE in Zoetermeer. De werkzaamheden voor de stichting en de coördinatie van het onderzoek werden uitgevoerd door de directeur van Stichting Bloembollenonderzoek. De financiële administratie is uitbesteed aan AVZ administraties in Wateringen. Op deze manier is de financiële onafhankelijkheid van de stichting gewaarborgd.

Organogram SBO organisatie

Voorwoord

1 Onderzoek en Innovatie

2 De Stichting Bloembollenonderzoek

3 Financiën

Communicatie

Na de verzending van de eerste digitale nieuwsbrief vanuit Stichting Bloembollenonderzoek is het afgelopen jaar ingezet op een uitbreiding van het bereik van de nieuwsbrief. Het aantal ontvangers dat zich via de website van SBO heeft aangemeld is met 20% gegroeid en stond op 31 december 2025 op 207 ontvangers.

In 2025 is de communicatie verder geprofessionaliseerd. Hierbij is het volgende bereikt:

- In juni 2025 is het jaarverslag van de Stichting Bloembollenonderzoek over 2024 vastgesteld. Later dat jaar is het verslag gepubliceerd op de website. Ook ontvingen alle bollenteeltbedrijven het jaarverslag bij de factuur van SBO. Deze factuur is het afgelopen jaar voor het eerst verzonden in oktober in plaats van december. Hiermee wordt beter aangesloten bij de wensen van de ondernemers.
- Alle projecten die via SBO gefinancierd worden, zijn opgenomen in een database op de SBO website. Per project omvat dit een korte samenvatting van het project, de looptijd, kosten en artikelen die over het project zijn verschenen. In 2025 is de database uitgebreid met 5 nieuwe projecten.
- Op de website is het laatste nieuws op onderzoeksgebied te vinden. Het afgelopen jaar zijn door SBO in totaal 18 nieuws- en persberichten op de website gepubliceerd. Deze berichten zijn na publicatie ook verschenen in diverse nieuwsbrieven van o.a. Greenity, de KAVB en SBO.
- In het vakblad Greenity zijn regelmatig inhoudelijke artikelen verschenen over de lopende onderzoeken. Artikelen zijn o.a. gepubliceerd over de projecten Integrale aanpak tulpengalmijt (inclusief een hygiene-protocol), Toekomstbestendige lelieteelt en Bestrijding Wortelknobbelaal Dahlia. Al deze artikelen zijn te vinden op de website van SBO.
- Tijdens diverse open dagen op onderzoeksinstellingen is uitgebreid informatie gedeeld over de lopende onderzoeken. Dit is onder andere gebeurd tijdens de Open dag Tulp op 4 juni (o.a. Integrale aanpak Tulpengalmijt & Toekomst virusvrije bloembollen), de Groenbemesterdag op 4 juli (Groenbemesters), de partnerbijeenkomst van Fieldlab bol op 6 september en de Open dag Bolbehandeling op 10 september (o.a. Groene Tulp 0.0)
- De bloembollensector heeft al geruime tijd de wens om resultaten van onderzoek centraal en op uniforme wijze beschikbaar te maken voor bloembollentelers. Na toekenning van financiering door SBO is in 2025 een voorstel voor aanvullende financiering ingediend bij de regeling Kennis op Maat. Helaas is deze aanvraag niet gehonoreerd. In 2026 besluit SBO of de ontsluiting van onderzoek via Crkls met alleen de toegezegde eigen financiering kan worden gerealiseerd. Gesprekken worden vervolgd en gestreefd wordt naar aansluiting in 2026.
- Tenslotte is in het afgelopen jaar uiteraard ook ingezet op het via bijeenkomsten informeren van bloembollenbedrijven over het werk van de stichting en de inhoud van het onderzoeksprogramma. Tijdens grote bijeenkomsten als de Dag van Tulp (250 personen), de Leliedag (150 personen), de jaarvergadering Hyacint (50 personen) en meerdere kleinere bijeenkomsten is ingegaan op het belang van gezamenlijk onderzoek voor de bloembollensector, werden workshops georganiseerd en zijn de tussentijdse resultaten van de lopende onderzoeksprojecten gepresenteerd.

SBO
Stichting
Bloembollenonderzoek

Voorwoord

1
Onderzoek en Innovatie

2
De Stichting Bloembollenonderzoek

3
Financiën

3 Financiën

Voorwoord

1 Onderzoek en Innovatie

2 De Stichting Bloembollenonderzoek

3 Financiën

3 | Financiën

Gegevensverstrekking en financiering
Alle bloembollentelers zijn verplicht om opgave te doen van het areaal bloembollen dat zij telen. Het programma Onderzoek en Innovatie wordt gefinancierd met een bijdrage van 50 euro over iedere hectare bloembollen die telers telen. Bedrijven waar minder dan ½ hectare bloembollen worden geteeld zijn uitgezonderd van deze verplichting.

Machtiging
Om de verplichting tot gegevensverstrekking en inning van de bijdrage zo eenvoudig en efficiënt mogelijk te maken, kunnen telers de Bloembollenkeuringsdienst (BKD) hiervoor machtigen. Hierdoor kan de Stichting Bloembollenonderzoek gebruik maken van de areaalgegevens die de telers opgeven bij de BKD. Administratiekantoor AVZ ontvangt van de BKD alleen het totale areaal bloembolgewassen van het betreffende bedrijf. Telers die de gegevens door middel van een machtiging verstrekken, krijgen een korting van € 50 op de factuur voor de verplichte onderzoeksbijdrage. In 2025 maakte bijna 88% van de bedrijven van deze mogelijkheid gebruik. Ruim meer dan de 74% van de bedrijven die hier in 2024 gebruik van maakten. Stichting Bloembollenonderzoek streeft ernaar dat zoveel mogelijk telers kiezen voor machtiging van de BKD. Dit vereenvoudigd de inning waardoor deze kosten lager zijn en er zo veel mogelijk geld aan onderzoek besteed kan worden.

Jaarrekening 2025
De Stichting Bloembollenonderzoek presenteert in dit jaarverslag de balans per 31 december 2025 en de staat van baten & lasten over de periode van 1 januari 2025 tot en met 31 december 2025. Alle bedragen zijn in euro's en afgerond. De opbrengsten van de stichting bestaan uit de verplichte bijdragen van de bloembollentelers voor de financiering van het programma Onderzoek en Innovatie. Deze opbrengst bedroeg in 2025 in totaal 991.139 euro. De lasten bestaan voor het grootste gedeelte uit het inkopen van onderzoek ten behoeve van het programma Onderzoek en Innovatie. Ook gaat het hier om loon- en bureaukosten die zijn toe te rekenen aan de activiteiten. Deze lasten bedroegen het afgelopen jaar 883.340 euro. Hiermee liggen de vorig jaar aangegane verplichtingen in lijn met de inkomsten. De KAVB faciliteerde de stichting Bloembollenonderzoek waardoor de arbeids-, kantoor-, en algemene kosten in 2025 wederom laag waren.

Het jaar 2025 kon worden afgesloten met een resultaat van € 15.000. Het resultaat wordt toegevoegd aan het eigen vermogen van de stichting.

Voorwoord

1 Onderzoek en Innovatie

2 De Stichting Bloembollenonderzoek

3 Financiën

Samenvatting winst- en verliesrekening 2025

	2025		2024	
Baten				
Opbrengst bijdrage telers	€ 991.139		€ 1.019.736	
Totale baten		*€ 991.139*		*€ 1.019.736*
Lasten				
Inkoop & uitvoering onderzoek	€ 883.340		€ 915.214	
Organisatiekosten	€ 83.482		€ 83.073	
Kantoorkosten	€ 5.238		€ 3.431	
Algemene kosten	€ 18.068		€ 13.414	
Totale lasten		*€ 990.128*		*€ 1.015.132*
Rentelasten en soortgelijke kosten	€ 13.989		€ 10.396	
Resultaat		**€ 15.000**		**€ 15.000**

De jaarrekening wordt voorzien van een accountantsverklaring. Op deze samenvatting van de jaarrekening is geen accountantscontrole toegepast.

Samenvatting balans (na resultaatbestemming) 2025

ACTIVA	31 december 2025		31 december 2024	
Vlottende activa				
Voorraden (onderhanden werk)	€ 34.188		€ 282.107	
Vorderingen (debiteuren)	€ 135.154		€ 386.061	
Liquide middelen		€ 1.941.436		€ 1.208.698
Totaal activazijde		**€ 2.110.778**		**€ 1.876.866**
PASSIVA				
Algemene reserve	€ 55.807		€ 40.807	
Bestemmingsreserve onderzoek	€ 585.990		€ 444.956	
Langlopende schulden	€ 658.153		€ 447.275	
Kortlopende schulden	€ 810.828		€ 943.828	
Totaal passivazijde		**€ 2.110.778**		**€ 1.876.866**

De facturen voor de financiële bijdragen voor het programma Onderzoek en Innovatie over 2025 zijn in oktober verstuurd. Er is een bedrag opgenomen voor nog te factureren onderzoeksbijdragen (onderhanden werk). Verplichtingen die reeds zijn aangegaan, maar nog niet geëffectueerd, zijn verantwoord onder de post overlopende passiva.

Contact
Stichting Bloembollenonderzoek
Louis Pasteurlaan 6
2719 EE Zoetermeer
www.bloembollenonderzoek.nl
E info@stichtingbloembollenonderzoek.nl

Colofon
2026, copyright Stichting Bloembollenonderzoek
Ontwerp Grafisch ontwerpbureau Tine van Wel
Tekst Prisca Kleijn
Fotografie René Faas

SBO
Stichting
Bloembollenonderzoek